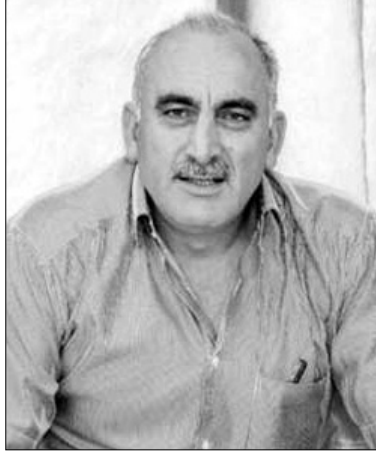

◆ P o e z i y a

Avdi QOŞQAR

TORPAQ GÖRDÜM

Dalğalanır sakit dəniz, göy sular,
Gözəlliyə səcdə qılan hələ var.
Yaşılını tökməyibdi ağaclar -
Xəzan olan yarpağıma ağladım.

Torpaq gördüm - çiçəkləyib gül açır.
Al-əlvandı, ləçək-ləçək "dil açır".
Səma aydın, hava təmiz, göy açıq -
Köksü qanlı torpağıma ağladım.

Ana yurdum, dərd sinəni yarandan,
Başımızdan çəkilməyir ah-aman,
Ölkə gördüm sərhədləri firavan, -
Barıt donlu bayrağıma ağladım.

Səma tutqun - göydən yerə qan yağır,
Torpaq dərdi - harda olsa duz dağı,
Kimlər pozdu qoynundakı növrağı -
Tez pozulan novrağıma ağladım.

*06.X.2018 Amerika,
Kaliforniya ştatı, San-Dieqo şəhəri*

ƏLİNİ MƏNƏ UZAT

Hənirsiz əlim buz kimi,
Yada deyilməz söz kimi,
Əlim - bakirə qız kimi -
əlini mənə uzat.

Zamanın üstündən adla,
Ya piyada gəl, ya atla.
Ya köçə qarış - elatla -
Əlini mənə uzat.

Çən yolu kəsdi deyəsən,
Uğurum nəydi - deyəsən,
Bir quru sədi - deyəsən -
Əlini mənə uzat.

Payız üstədən, qış altından,
Nə baxırsan qaş altından,
Bəlkə əlim daş altında -
əlini mənə uzat.

Gözümə həsrətin yaxın -
Ovcumdan gözlərin baxır.
Qanqarışq ilğım axır -
əlini mənə uzat.

**MƏNİ YAŞADIĞIM
MÜHİT ANLAMAZ...**

Məni yaşadığım mühit anlamaz,
Qara dalanlara çəkər fikrimi.
Haraya əl atsam, kəsər qarşımı, -
Kəsər, çırpınaram torda quş kimi...

Bu mənim başımda görünməyib tək.
İdrak sahibləri qaçar yaxından.
Doğmalar boynuna kəndir keçirdib -
Dartıb sallayarlar - dar ağacından.

Qanad taxan kimdi -
qol saqqalanır,
bətindən qopanı duymayır məxluq.
Qəfil çırpılacam qolları üstə -
Sonra da hayqırıb deyəcəm: - Buyuq...

Buyuq - döy başına - iki əlinlə,
heykəl qoymalına qəbir qazırsan.

Babal dolamısan yeddi qatına -
Ucunu boynuna salıb qazırsan.

Duyulmayanların aqibəti puç,
Yol gəlir tonqaldan - ta daşa qədər.
Sənə ağı deyən bacıya kimi,
Sənə dərd saplayan qardaşa qədər...

Di, qoru taxtını, Nadir Şah Əfşar,
Qoru millətindən, qoru oğlundan...
Nə o anlayandı, nə bu duyandı
Ölümə məhkumdu millət ağlından.

Sən də məhkum idin, necə ki oldun; -
"Qızıl çadırı"nda qəsdin qurbanı.
Cəhalət sənə də sonuna çıxdı.
Xaqanın başından kəsdi qurbanı!

Şahım, səndən sonra geriyə saydıq,
Möizəxanlara bölündü ölkə.
Yağılar-yançaqlar yurda yol aldı,
Güclər sırasından silindi ölkə.

Yaxın da, uzaq da talana gəldi,
Axdı gözümüzdən yaş xarabada.
Nə qılınc, nə idrak başa varmadı
Bu beyni, idrakı daş xarabada.

09.X.2018, San-Dieqo

KÖNÜL, ƏGƏR QƏDRİN BİLİNMƏYİRSƏ...

Könül, əgər qədrin bilinməyirsə,
Bütün qədirlərin başını burax!
Bir sapand hazırla, -
gücün çatırsa
Tolazla göylərə - daşını burax!

Nəyimə gərəkdi - qədir deyilən,
Qədir ağacları - ummağın nahaq.
Kimi yaradıb ki bu sərsəm sevgi -
Sən də o istəkdən qanadlanasan...

...Hörmətin başında sevgi dayanır,
Urvatsız, istəksiz - nə qədir, nə ad!
"Bir ağzıgöyçəyə dərd söyləməkdən -
Bir koma küncündə can vermək rahat".

Sevgini anlamaz - oda yanmayan,
Dəli tufanlarda qərq olar yelkən.
Beş-üç nəfər olar səni anlayan,
Beş-üç nəfər bilə qədrini bəlkə!

Çoxluğun qiyməti - sabun köpüyü,
Qırmanc görən kimi sınıb qısıldı.
Nəsimi zamanın fəvqünə qalxdı,
Qədir ağacına çıxıb asıldı.

Hər qövmün özünün öz yolu, izi,
Bizəmi yazılıb zülm, cəhalət.
Şair dərisini soymaq mərəzi
Qədir bilmək kimi yozulub əlbət.

Bu yurdda şairin dərisi zərif,
Millət də susayıb sözün qanına.
Gəl indi hökm ilə sözü daşa tut,
Gəl indi döz "qədir imtahanına".

İLAHİ, İDRAK VER...

İlahi, insaf ver - yurddaşlarıma -
İdrak ver - özünü, kökünü bilsin.
Başına tökülən dolunu duysun,
Çiyinə qoyulan yükünü bilsin.

Duyub anlasın ki, bu yurd önündə -
Ömür imtahandı, gün imtahandı.
...Baxdım dağlarına - gözüm səyridi,
Dilsiz genişliyə ürəyim yandı.

Sən Kərəm əhlisən, - gül üzlü Tanrım!
Yandır beyinlərdə alov selini.
İdrak ver - zülmətin qarası sönsün, -
Sahiblik eləsin yurda - yurddaşlar
Toplumdan çevrilib millətə dönsün!

İlahi, təpər ver - yadı-yaddaşı
damarda sellənən qanı oynasın.
Bir az üz-gözünü torpağa sürtsün, -
bir az dağa-daşa - canı oynasın!

Üfüqdə qızaran gün haləsini -
Düzlərin açılan lalası bilsin.
Sazaqda üşüyən tənha nərgizi -
Özünün doğmaca balası bilsin.

Tanrım! Bizi hasar içi sevgidən qurtar,
Ev içi səadət - tək yanan ocaq.
Doğmaya, qırağa bölünsə bu xalq,
Onun bir olmağı çətin olacaq.

Buzlamış ürəkdə sevgi arama,
Orda yurd istəyi doğula çətin.
Bu da bir duz idi - səpdim yarama -
Göynəyi gedəcək ölənə kimi...

AĞACDAN, TORPAQDAN YOĞRUL...

Əlini göyə qaldırma,
Ruhunu köklə yuxarı.
Nə var yerə göydən gəlir -
Yeri, iməklə yuxarı.

Qaranlıq gecədən sıyrıl,
Şahmar ilan kimi qıvrıl,
Ağacdən, torpaqdan yoğrul -
adam, çiçəklə yuxarı.

Göz yum qurana, kahinə,
Qoşul sabahın mehinə,
bələn otların şəhinə -
qafil, yeriklə yuxarı.

Hər ömür bir yel əsimi,
Haqqa qaldırdı Nəsimi.
Göyü duymaq həvəsini -
Bağla, hörüklə yuxarı.

Sevda canına yatırmı?
Günü gecəyə qatırmı?
Səsin Tanrıya çatırmı?
Yeri, ürəklə yuxarı.

GEDİB KƏND-KƏSƏKLƏ...

Gedib kənd-kəsəklə görüşüb gəlim,
gedib bu həyatda gördüklərimi -
dəli dağ çayıyla bölüşüb gəlim.
Gedim - ilkinliyi əzsən ayağım,
Gedim sal daşlara üzümü sürtüm.
Daş balıncım olsun güllü təpələr,
bulud yorğanımı üstümə örtüm -
Ürəyim dincələ bəlkə bir hovur...
Çoxdandı dəymirəm əzizlərimə -

Yanaşı yatıbdı atamla, anam!
İçimdə dağlanan xatirələri -
Ölüm yuxusundan bəlkə oyadam!..

Döşdə nərgiz gördüm - baxışı qəmli,
Qırışı açılmır Yanıq Qayanın.
Elə bil seyrəlib mən gördüklərim -
Yoxdu quş səsinə tezdən oyanan
Salqarlı kişilər gözümə dəymir.
Çəkib karvanını dolu buludlar...
Elə bil qocalıb... hay-haraysız ev,
Elə bil rəngini dəyişib otlar.
Düzün səssizliyi qulaq batırır.
Şimşəklər səsinə içinə qısıb.
Ot basıb Cəvidə uzanan yolu -
Bu dərin dərələr, boy verməz, qısır...
Meşəni dolaşır dəli bir sükut,
Ağaclar diksinir güllə səsinə.
Adam bu ayaqda ehtiyac duyur -
Dünyanın ən vəhşi bir nəfəsinə...
Haraya dəydimsə dərd, ələm, acı,
Bircə Yanıq Çaldı - sakitcə baxır.
Haraya getdimsə, yaş oldu eynək,
Gördüm ki, şıdırğı yağışlar yağır.

ÇIX ÇƏPƏR DİBİNDƏN...

Çix çəpər dibindən,
qaya içindən,
Kəhrəba buğdanı qılçıq içindən -
seç ara, təmizlə, gör necə dəndir? -
Dik sünbül duruşu -
məğrur vətəndir.

...Bütün genişliyi ürəyinə yığ,
bax üzü göylərə, - gör necə aldır,
bir az təpərli ol - içini oyat,
yerlərdə sürünən ruhunu qaldır!

Qaldır, son gücünü - topla bir təhər,
Qaldır itaəti çeynəsin qəhər.
Qara kəhər üstə göynəyir yəhər -
o yəhər üstündə sən olmalısan,
sözü sərt, qursağı gen olmalısan.
Hay elə, yedəkdən quzunu saldır,
Millətin sürünən ruhunu qaldır.
Qaldır, böylə millət, böylə ad olmaz,

Millət bir-birinə böylə yad olmaz,
Olmaz, gözlərinin qurbanı, olmaz...

Çıx çəpər dibindən, qaya çatından; -
bir az qanunlarla yaşamaq öyrən,
bir az haqqını bil, özünü tanı,
bir az ətrafına bir nəzər eylə,
adamı çökdürür dövrəsi, yanı -
boylan ətrafından əlhəzər eylə...
uyma hər təklifə, hər sözə uyma,
doğran zərrə-zərrə, böl qıyma-qıyma.
Oduna el gücü, qaya tabı qat,
Bu yurda ər oğul hesabı qat.
Tapdanan düzlərin yanır çatı, qat,
Əyilməz qolunu məğribə uzat,
Harayla - sədanla məşriği oyat -
Sürünən ruhları silkələ, qaldır!..

Çıx çəpər dibindən,
qaya çatından,
kəsəklə, suvaqla əlləşdin, yetər.
Tanrının verdiyi nur-atəş ömrü -
mənasız sürümək ölümdən betər!
Özünü tufanlar ağzına tulla,
Çovğunu, küləyi önündə əsdir.
Dağ aşmaq olmayır
gedilən yolla -
bir yeni yol axtar,
süründün bəsdə.
Özünə cığır aç,
Özündən baş aç...

baş aç bu dünyanın gedişatından.
Yolumuz üstündə dərd qulac-qulac,
nə qədər yarımac, yetim, yalavac -
sənin şəfa verən əlinə möhtac.
bütün məxluqata bacar gün ağla,
ya da ki, işığın yolunu bağla -
bilək ki, zülmətin bayquşlarıyıq,
Göylərin yerlərə qarğışlarıyıq...
Çıx çəpər dibindən,
Qaya çatından...
Sürünən ruhları silkələ, qaldır...